

Forum för demokrati och mänskliga rättigheter

- Ett åldersvänligt Malmö

Organisation/Förvaltning

Avdelning/Enhet

Upprättad

Version

Ansvarig

Stadskontoret

Hållbarhetsavdelningen

2026-02-03

1

Ana Maria Deliv

Innehållsförteckning

1. Mänskliga rättigheter och demokrati i Malmö stad	4
2. Forum för demokrati och mänskliga rättigheter	5
2.1 Bakgrund	6
2.2 Organisation	7
2.3 Forumets tema	7
2.4 Forumets dialogträffar	8
3. Hur skapar vi ett åldersvänligt Malmö?	10
3.1 Bostad och byggd miljö	10
3.2 Information och kommunikation	15
3.3 Delaktighet	19
3.4 Sammanfattning	24
4. Referenser	25

1. Mänskliga rättigheter och demokrati i Malmö stad

De mänskliga rättigheterna är universella och gäller för alla. De fastställer att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter. För att ge vägledning i arbetet med Malmöbornas rättigheter har Malmö stad fastställt Policy för mänskliga rättigheter, med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet. Policyn gäller för samtliga nämnder och helägda bolag. Arbetet tar sin utgångspunkt i följande vägledande principer:

1. Malmö stad sätter Malmöbon i centrum och säkerställer individens rättigheter i stadens styrning- och verksamhetsuppföljning samt i analyser och beslut.
2. Malmö stad är tillgängligt för alla och verksamhet genomförs med likvärdigt, jämlikt och jämställt bemötande, kvalitet och tillgång.
3. Malmö stad tar tillvara på Malmöbornas kunskap och erfarenheter och ger dem möjligheter att ha inflytande i frågor och beslut som påverkar dem.
4. Malmö stad kommunicerar på ett transparent och inkluderande sätt om stadens verksamhet och om Malmöbornas rättigheter och möjligheter att utkräva dem.

Malmö stads policy för mänskliga rättigheter är ett stöd och komplement till arbetet med Agenda 2030. Agenda 2030 för hållbar utveckling består av 17 globala mål för en mer hållbar framtid för alla länder och människor. Det är en handlingsplan som syftar till att utrota fattigdom, stoppa klimatförändringar och skapa fredliga, trygga samhällen. Stadens nämnder har ett gemensamt ansvar för att utveckla Malmös sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhet för att uppnå målen i Agenda 2030. Analyser av Malmös utveckling utifrån de 17 globala målen är sedan 2020 en viktig utgångspunkt för att definiera kommunfullmäktigemål. Arbetet med kommunfullmäktigemålen är ett sätt att, tillsammans med grunduppdraget, även bidra till de globala hållbarhetsmålen. Hållbar utveckling handlar således om en strävan mot ett samhälle där grundläggande mänskliga rättigheter uppfylls. I Malmö stad finns flera möjligheter för Malmöborna att engagera sig för demokrati och mänskliga rättigheter såsom

Malmöinitiativet, samråd och medborgardialoger. Forum för demokrati och mänskliga rättigheter är en del av nämnda delaktighetsprocesser, för att bland annat bidra till att utveckla arbetet kring demokrati och mänskliga rättigheter i staden (för mer information, se avsnitt Referenser).

2. Forum för demokrati och mänskliga rättigheter

Under 2025 har Forum för demokrati och mänskliga rättigheter haft fokus på ett åldersvänligt Malmö. Arbetet syftar till att stärka Malmöbornas inkludering och delaktighet. Genom dialogträffar runt om i staden har seniora Malmöbor, tillsammans med tjänstepersoner, bidragit med värdefulla perspektiv och förslag på hur Malmö kan utvecklas över generationsgränser. Samtalen har handlat om allt från tillgängliga stadsmiljöer och fler mötesplatser till förbättrad kollektivtrafik.

Sedan 2025 är Malmö stad medlem i WHO:s globala nätverk för åldersvänliga städer. De dialoger som genomförts ligger i linje med nätverkets ambitioner om en mer tillgänglig, inkluderande och trygg stad för äldre Malmöbor.

Ett konkret resultat är beslutet i Malmö stads budget för 2026 att utöka seniorbiljetten, vilket innebär avgiftsfri kollektivtrafik för Malmöbor från 70 år, dygnets alla timmar.

Genom möten och samtal vävs Malmö samman till en stad där erfarenheter tas tillvara och där alla röster räknas. Med Forumet som verktyg hoppas jag att ännu fler Malmöbor ska få möjlighet att göra sin röst hörd. Under nästa år fortsätter dialogen i nya områden med fokus på funktionsrättsfrågor, och Malmö stad ser fram emot ett brett deltagande.

Amani Loubani

Ordförande, Forum för demokrati och mänskliga rättigheter.

2.1 Bakgrund

Den 19 december 2019 beslutade kommunfullmäktige att inrätta Forum för demokrati och mänskliga rättigheter. Kommunfullmäktige gav varje parti som har representation i fullmäktige i uppdrag att utse en ledamot till forumet. Forumet har byggts upp utifrån erfarenheter från tidigare satsningar inom området demokrati och mänskliga rättigheter.

Följande erfarenheter har varit centrala i utformningen av forumet och etablerat riktningen:

- Förtroendevalda utses från samtliga partier som är representerade i kommunfullmäktige och är forumets representanter i dialogträffar som genomförs.
- Låta formen för såväl möten i forumet som i dialogträffar med Malmöbor och samhällsaktörer vara informell och utgå från att lyssna in behov och förslag, över partigränserna.
- Dialogträffarna syftar till att utveckla och bidra till arbetet kring demokrati och mänskliga rättigheter i Malmö. Dialogträffarna genomförts med olika teman varje år, utifrån aktuella samhällsbehov.
- Malmöbor och samhällsaktörer som deltagit i dialogträffarna ska få återkoppling i form av en årlig rapport, där resultat från dialogträffarna sammanställts. Forumets representanter sprider vidare sina erfarenheter från dialogträffarna och rapporten i sammanhang där den bidrar till utveckling inom området. Rapporten sprids inom Malmö stad samt publiceras på Malmö stads hemsida, i syfte att tillvaratas både i interna och externa sammanhang.

Forumet har sedan start arrangerat dialogträffar med Malmöbor och samhällsaktörer med följande tema:

1. Hatbrott – ungas röster görs hörda.
2. Hatbrott – utsatthet i yrkesroll.
3. Utsatta i nära relationer.
4. Demokratifrågor för årsrika.
5. Vad betyder demokrati för dig?
6. Slutsatser och framtida utmaningar.

7. Områdesbaserad dialog – Bellevuegården/Lorensborg.
8. Områdesbaserad dialog - Tygelsjö, Bunkeflostrand, Klagshamn.

För mer information, se avsnitt Referenser.

2.2 Organisation

Forumet för demokrati och mänskliga rättigheter består under 2025 av en sammansättning av sju politiker, där en från varje parti som är representerat i kommunfullmäktige deltar. Kommunalråd med beredningsansvar för demokrati och mänskliga rättigheter är både sammankallande och ordförande för forumet. Politiker som är representerade i forumet under 2025 är: Amani Loubani (S) forumets ordförande, Markus Jonasson Krook (C). John Roslund (-), Magnus Olsson (SD), Showan Shattak (V), Alexandra Ronkina (MP) och Linda Eklund (L). En tjänsteperson från Malmö stads stadskontor Hållbarhetsavdelning har det övergripande samordningsuppdraget för forumet.

2.3 Forumets tema

Malmö, liksom övriga landet och stora delar av världen, står inför en demografisk förändring där andelen äldre ökar. Enligt befolkningsprognos för Malmö 2025-2035 så anges att antalet Malmöbor i åldersspannet 66–79 år förväntas öka ytterligare. Gruppen i åldersspannet 80 år eller äldre förväntas vara den snabbast växande åldersgruppen under prognosperioden samt förväntas medellivslängden fortsätta öka under prognosperioden. Detta påverkar efterfrågan på kommunala tjänster, tillgänglighet både gällande stadens fysiska miljö samt sociala sammanhang och information. För att arbeta långsiktigt och hållbart kräver det strategiska arbetet större förståelse för hur äldre lever, rör sig, upplever den byggda miljön och deltar i stadens gemenskap. Samtidigt är det viktigt att belysa att målgruppen är heterogen och skiljer sig starkt åt vad gäller hälsa och funktionsförmåga, socioekonomiska förutsättningar, språk och digitala vanor. Medborgardialoger är ett exempel på verktyg för att fånga mångfald och lyssna in de skilda behoven. Målgruppen är ofta stora användare av stadens miljöer och tjänster som till exempel kollektivtrafik, offentliga platser, vård och omsorg samt kultur- och fritidsutbud. Många utmaningar kopplade till dessa framkommer inte i kvantitativa

undersökningar, utan fångas med fördel in genom dialog. För att på så vis skapa en stad där alla, oavsett ålder, kan delta aktivt i samhällslivet, känna sig trygga och ha god livskvalitet genom hela livet.

Malmö stad är sedan 2025 medlem i Förenta Nationernas Världshälsoorganisation (WHO) globala nätverk för åldersvänliga städer. Medlemskapet innebär ett långsiktigt arbete för att göra staden mer tillgänglig, inkluderande och trygg för äldre Malmöbor. Fokusområden är: Mobilitet, Byggd miljö, Bostad, Delaktighet, Inkludering och respekt, Civilsamhälle och engagemang, Kommunikation och information samt Vård och omsorg. Som en del i arbetet med det globala nätverket för åldersvänliga städer, planerar Malmö stad dialog med äldre Malmöbor utifrån deras behov och önskemål. En baslinjemätning kommer att genomföras och ligga till grund för fortsatt arbete (för mer information, se avsnitt Referenser).

Forum för demokrati och mänskliga rättigheter har arrangerat dialogträffar med temat "Hur skapar vi ett åldersvänligt Malmö?" under 2025. Detta, tillsammans med rapporten kring dialogträffarna, är en del av Malmö stads arbete kring Åldersvänliga städer.

2.4 Forumets dialogträffar

Forumet har haft ett planeringsmöte inför genomförandet av dialogträffar med Malmöbor och civilsamhälle, såsom val av tema och upplägg. Urvalet av dialogträffarnas geografiska områden, har i samarbete med representanter från arbetsgruppen inom Åldersvänliga städer, baserats främst på behovet av att lyssna in Malmöbor som inte är representerade i vanligt förekommande dialogsammanhang (som exempelvis pensionärsråd eller liknande). Platser för dialogträffarna, under 2025, har till viss del även valts utifrån statistik som anger hög andel folkbokförda äldre i kombination med att möta upp målgruppen i de sammanhang och lokaler där de vanligen befinner sig. Därtill, siktar forumet på att röra sig runt i staden på olika platser, för öka möjligheten att också ha områdesbaserade dialoger med Malmöbor. Samtliga dialogträffar har dock varit öppna för alla Malmöbor, som är 60 år eller äldre, att delta på. Dialogträffarna har under 2025 genomförts på Rosengård, Lindängen och Dammfri.

Under hösten 2025 har tre dialogträffar med olika tema utifrån frågeställningen: "Hur skapar vi tillsammans ett åldersvänligt Malmö?"

genomförts med Malmöbor och civilsamhälle. Träffarna har utgått från WHO:s åtta fokusområden med följande upplägg:

- Dialogträff 1 på Rosengårds fritidsgård, 27 augusti. Tema: Bo i Malmö. Fokus på byggd miljö och bostad.
- Dialogträff 2 på Lindängens bibliotek Motetten, 23 september. Tema: Information och kommunikation. Fokus på informationskanaler och tillgänglighet.
- Dialogträff 3 på Dammfrigårdens mötesplats, 10 november. Tema: Delaktighet. Fokus på engagemang, mötesplatser och civilsamhälle.

Forumet och personal från Malmö stad har kunnat ta del av varierade erfarenheter och förslag från Malmöbor och civilsamhälle. På varje träff har cirka 30 Malmöbor och civilsamhällesaktörer deltagit (samt teckenspråks-/språktolkar) och visat stort engagemang i dialogerna som genomförts. Totalt för samtliga dialogträffar har cirka 90 personer deltagit (enstaka deltagare har varit återkommande på flera träffar). Det har varit ett begränsat antal deltagare på varje träff, utifrån att dialogerna med forumets representanter ska vara så inkluderande som möjligt för samtliga som deltar. Efter varje dialogträff har deltagarna erbjudits en möjlighet att komplettera med eventuella ytterligare åsikter och förslag via en enkät. Svaren från enkäten samt det som framkom i dialogträffarna beskrivs i kommande avsnitt "Hur skapar vi ett åldersvänligt Malmö?".

3. Hur skapar vi ett åldersvänligt Malmö?

En av de viktigaste samhällsfrågorna, både nationellt i Sverige och lokalt i Malmö, är hur vi tillsammans kan skapa ett åldersvänligt samhälle. Det är en komplex fråga som kräver ett brett angreppssätt.

Forum för demokrati och mänskliga rättigheter har under 2025 bidragit till att besvara nämnda fråga och till arbetet kring Åldersvänliga städer inom Malmö stad. Genom forumets dialogträffar har Malmöbors och civilsamhällets åsikter och förslag kring hur vi tillsammans kan skapa ett åldersvänligt Malmö lyssnats in och sammanställts i denna rapport. Forumets representanter och personal från Malmö stad kan med stöd av denna rapport och erfarenheterna från dialogträffarna, beakta förslagen och behoven i det vidare arbetet. Rapporten kan på så vis också bidra till övrigt utvecklingsarbete kring demokrati och mänskliga rättigheter, utifrån åldersvänliga perspektiv.

Som en del i Malmö stads och Forumets arbete kring att möta komplexa samhällsutmaningar, är det avgörande att hitta samverkansformer som bidrar till olika lösningar och utvecklingsförslag. Formerna för samverkan har varierat internt och externt, där till exempel samarbete kring kommunikation och informationsspridning om pågående insatser i Malmö stad har varit i fokus. Dialogträffarna har även bidragit till utvecklingsmöjligheter för förvaltningar, då personal har deltagit i samtalen och haft möjlighet att lyssna in behov och förslag. Samverkan har främst genomförts med representanter från arbetsgruppen för Åldersvänliga städer, fastighets- och gatukontoret, kontaktcenter inom serviceförvaltningen samt olika enheter inom hälsa- vård och omsorgsförvaltningen.

3.1 Bostad och byggd miljö

Dialogträff 1, som arrangerades på Rosengård med tema "Bo i Malmö", hade fokus på frågor kopplat till bostad och byggd miljö. Personal från fastighets- och gatukontoret, kontaktcenter och hälsa- vård och omsorgsförvaltningen deltog i både planering och i dialogen. Det fördes många engagerade samtal kring hur ett åldersvänligt Malmö skapas, dock med fokus på följande frågor:

- Fråga 1. Vad är viktigt för seniorer för att de ska kunna bo kvar i sitt område?
- Fråga 2. Trygghet där du bor: Hur skapas det? Vad är viktigt? Vad kan utvecklas?
- Fråga 3. Hur skapar vi gemensamma platser för alla åldrar?
- Fråga 4. Skulle du kunna tänka dig att flytta till en trygghetsbostad eller seniorbostad?

Följande text ger en sammanfattad redogörelse för dialogträffens resultat:

Fråga 1. Vad är viktigt för seniorer för att de ska kunna bo kvar i sitt område?

Från dialogen framkom det att deltagarna gärna bor i bostadsområden där både yngre och äldre personer bor. Det nämndes förslag såsom att fler befintliga fastigheter kan omvandlas till trygghetsboenden alternativt att trygghetsboenden finns nära sitt hemområde. Det ansågs vara viktigt att bostaden är anpassad: såsom inga trappor upp till hissen, bo på markplan är bra, hissar ska både finnas och fungera samt att det ska vara låga trösklar. Tillgång till bostäder nämndes och en uppfattning om att det står många lägenheter tomma på grund av höga hyror. Det gavs förslag om att bygga fler enplanshus med gemensamma aktivitetsytor. Flera deltagare nämnde att de är nöjda med utemiljön och uppskattar att det finns många bänkar. Dock uttalades det att det behövs ännu fler bänkar runt om i staden, särskilt där man väntar på färdtjänst och buss. I detta sammanhang nämndes också behovet av väderskyddade ytor, likt busshållplatser, där man kan vänta på färdtjänst. Det nämndes även att grönområden är viktiga för välmående, trygghet och trivsel och inte bygga för tätt i bostadsområden.

Gällande kollektivtrafik och mobilitet både där man bor och i staden så var många deltagare nöjda. Flera deltagare hade utvecklingsförslag och åsikter. Exempelvis så var det ett stort önskemål kring att seniorekortet ska gälla dygnet runt, då nuvarande begränsningar upplevs som ett hinder för frihet och självständighet. Att skapa goda villkor för att kunna ta sig runt i staden på ett effektivt sätt anses vara en förutsättning för socialt liv, kulturaktiviteter och att kunna besöka familj och vänner i olika stadsdelar. Det nämndes viktigt med hållplatstäthet och korta avstånd till hållplatser. Ombyggnationer i staden har gjort att avståndet till hållplatser ökat, vilket anses problematiskt för en del. Det uttrycktes också att busslinjenätet helst inte ska förändras för ofta, då det skapar otrygghet och förvirring. Några

deltagare nämnde att kollektivtrafiken ibland upplevs som ryckig och stressig, att chaufförer kör för snabbt, accelererar hårt och bromsar kraftigt, vilket gör att äldre personer inte hinner sätta sig innan bussen kör. Flera deltagare nämnde även att bilparkering bör ha rimligt pris. Det anses vara problem med cyklister på trottoarer och otydliga gränser mellan gång- och cykelbanor. Önskemål framkom i detta sammanhang om att göra tydliga(re) markering, exempelvis färgade cykelbanor. Det lyfts även fram en oro och otrygghet kring elsparkcyklar i dialogerna.

Många deltagare uttryckte följande förslag och åsikter:

- Trygghet i hemmet och närhet till familj, samhällsservice och kollektivtrafik är viktiga faktorer, för att kunna bo kvar i sitt hem och trivas i sitt bostadsområde.
- Stort önskemål var att seniorekortet ska gälla dygnet runt.
- Flera deltagare säger att de vill bo kvar i sin nuvarande bostad, helst hela livet. Dock med åtanke i att ansvaret på anhöriga, som sköter mycket vård i hemmet, kan bli stort. Några deltagare nämnde att: "70-åringar vill inte flytta, 80-åringar önskar att de flyttat när de var 70?".
- Det finns behov av att ha samlingslokaler för både organiserade aktiviteter och spontant umgänge i sitt närområde. Önskemål nämndes om att kunna vistas i lokalen även utan deltagande i aktivitetsprogram. Som en deltagare nämner: "Skapa flera forum för möten mellan Malmöbor som inte är uppbundna till föreningar eller träffpunkter för äldre."
- Grannsamverkan och samarbeten mellan exempelvis boende, föreningar och hyresvärdar upplevs som positiva. Det lyfts dock ett behov av tydligare överblick och kommunikation kring befintliga resurser i området. Sociala arrangemang från hyresvärdar, såsom grillkvällar och musik, uppskattas av boende.
- Tillgänglighetsanpassad bostad och allmänna ytor samt halkbekämpning anses mycket viktigt, likaså god belysning för trygghet och orienterbarhet.

Fråga 2. Trygghet där du bor:

Hur skapas det och vad är viktigt?

I dialogerna nämndes bland annat att ett område känns tryggt när det är lätt att orientera sig, banker finns tillgängliga för samtal och vila samt att det är väl upplyst utemiljö. Deltagarna lyfte särskilt att välskötta offentliga miljöer minskar risken att snubbla och gör att de vågar röra sig ute. Deltagarna uttryckte även att trygghet i deras närmiljö skapas genom flera faktorer, tillgång till samhällsservice i området och en trivsamt utemiljö med exempelvis grönområden och kollektivtrafik nära till hands. Polisens ökade närvaro beskrivs som särskilt positiv och bidrar till en tryggare omgivning, särskilt när det även förekommer gående poliser och övervakningskameror på vissa platser. Deltagarna menade också att ju fler vuxna i rörelse, exempelvis genom nattvandring, skapar detta trygghet framför allt under kvällstid. Även tekniska lösningar som trygghetslarm med GPS nämns som trygghetsskapande.

Många deltagare sa att de trivs i sina bostadsområden och känner sig trygga där. De beskrev Malmö som en lagom stor stad och framhåller att deras långvariga boende i området, god kännedom om grannar samt närhet till viktiga funktioner som apotek, vårdcentral och matbutik gör att de vill bo kvar - även om deras livssituation skulle förändras.

Det nämndes även att trygghet inte bara uppstår genom polisen närvaro eller tekniska lösningar, utan genom att grannar känner varandra och vistas ute. Flera deltagare på träffen sa att de bott i sitt bostadsområde länge, känner sina grannar och vet var allt finns, vilket anges vara en avgörande trygghetsfaktor. Det nämndes vara viktigt att bara "säga hej" och ha "Samlingspunkter i området för grannarna". Bostadsområden med variation kring exempelvis ålder och bakgrund lyfts som något positivt.

Vad kan utvecklas?

I dialogerna framkom varierade utvecklingsförslag kopplat till trygghet där man bor, såsom ett intresse av att starta "Gå-fotboll för äldre" med lokala idrottsföreningar. Andra deltagare menade att det behövs utveckling kring att få "Gensvar från polis i rimlig tid" samt att "Samverkan leder till engagemang för barnen". Trygghetsfrågor kopplat till digitalisering var i fokus för en del deltagare, det nämndes bland annat utvecklingsbehov kring en åldersvänlig digitalisering i samhället.

Fråga 3. Hur skapar vi gemensamma platser för alla åldrar?

Att skapa gemensamma platser för alla åldrar nämndes handla om att bryta ner barriärer och skapa öppen och inkluderande miljö där alla generationer kan mötas och bidra. Exempelvis framkom följande förslag och åsikter, såsom att deltagare undrade om allaktivitetshus och fritidsgårdar kan öppnas upp för fler åldersgrupper där man bor. Dessa platser kan användas för kultur- och fritidsaktiviteter, utbildning eller bara en plats att vara tillsammans. Frågor uppmärksammades också kring om det skulle kunna skapas möjligheter där olika åldersgrupper bjuds in att delta och bidra, exempelvis genom gemensamma matlagningstillfällen, workshops eller skapande aktiviteter. Subventionerade lokalhyror är en viktig aspekt för att göra det ekonomiskt möjligt för föreningar och privatpersoner att skapa mötesplatser som är tillgängliga för alla. Detta skulle kunna stödja både föreningar och andra initiativ från organisationer som vill öppna sina lokaler för fler generationer, utan att det blir för dyrt att använda dem.

Att skapa aktiviteter som involverar flera generationer ansågs positivt, såsom utflykter där både äldre och yngre personer deltar. Andra aktiviteter där äldre kan bidra med sin kunskap och erfarenhet, såsom läxhjälp till unga personer, nämns som en möjlighet. Några deltagare nämnde att det vore givande om det fanns möjlighet ibland att barn/barnbarn kan vara med på det som arrangeras. Initiativ som stadens arbete med "Ung i sommar", där unga får möjlighet att träffa äldre eller bidra till samhället på olika sätt, anges vara exempel på hur man kan skapa möten mellan generationer. För att det ska vara genuint, måste aktiviteterna vara utformade så att båda generationer känner sig inkluderade. Det nämndes även viktigt att skapa en kultur där alla åldrar ser värdet i att mötas och hjälpa varandra. Detta kan handla om att exempelvis skapa forum och möten, där både unga och äldre kan uttrycka sina behov och önskemål om mötesplatser. På så vis tillsammans söka efter lösningar på hur detta kan bli verklighet.

Fråga 4. Skulle du kunna tänka dig att flytta till en trygghetsbostad eller seniorbostad?

Det beskrevs bland annat även vikten av att det ges fler möjligheter att bo kvar hemma så länge man vill, både ekonomiskt och praktiskt såsom att bostaden är tillgänglig, säker och prisvärd. Det framkom önskemål om få information om bostadsflytt, exempelvis kunskap om kötid och öka möjligheten för att "flytta i tid", innan behoven blir akuta. Det nämndes viktigt att "Kunna ta emot gäster", ha närhet till service, aktiviteter och goda kommunikationer. Det nämndes stort intresse för varierade boendeformer och gemensamma ytor. De som inte var så positiva till trygghetsbostad/seniorbostad nämnde bland annat att de har stark trivsel och trygghet i det nuvarande boendet och att befintliga grannrelationer och sociala nätverk fungerar bra samt att nuvarande bostad redan är anpassad med nödvändiga hjälpmedel. Det nämndes även att där finns en otydlig och bristfällig information om vad trygghets- och seniorboenden innebär. Flera deltagare nämnde att för att en flytt ska bli aktuell måste många faktorer stämma: läge, pris, gemenskap, storlek och service.

3.2 Information och kommunikation

På dialogträff 2 på Lindängen, med tema "Information och Kommunikation" deltog även kommunikatörer från stadskontoret och hälsa- vård och omsorgsförvaltningen samt kontaktcenter i både planeringen och i dialogen. Det fördes många engagerade samtal kring hur ett åldersvänligt Malmö skapas, dock med fokus främst på följande frågor:

- Fråga 1. Tycker du att du som äldre i Malmö får tillräcklig information om dina rättigheter och om hur du kan vara med och påverka beslut som rör ditt liv och din vardag? Vad kan utvecklas?
- Fråga 2. Vilka informationskanaler använder du i vardagen för att hålla dig informerad? Vad skulle kunna förbättras?
- Fråga 3. Vilket sätt passar dig bäst när du behöver få information eller vill föra fram dina åsikter? (exempelvis digitalt, via telefon eller genom ett personligt möte.)
- Fråga 4. Är det något annat kring information och kommunikation utifrån åldersvänliga perspektiv som du tycker är viktigt att uppmärksamma och/eller behöver utvecklas?

Följande text ger en sammanfattad redogörelse för dialogträffens resultat:

Fråga 1. Tycker du att du som äldre i Malmö får tillräcklig information om dina rättigheter och om hur du kan vara med och påverka beslut som rör ditt liv och din vardag? Vad kan utvecklas?

Flera deltagare svarade nej på frågan om man får tillräcklig information om sina rättigheter och hur man kan påverka olika beslut. Informationen ansågs nå fel, sent eller inte alls, och många saknar språkstöd, stöd i digitala miljöer och tillgängliga format. Flera uttryckte också att de inte vet vilka rättigheter de har och därmed inte heller vad de kan efterfråga eller påverka. Någon deltagare sa: "Vet inte vad en har rätt till. Det som syns. Synliggöra vad som finns". Samtidigt nämndes det även att flera upplevde att de får mycket bra information från Malmö stad om sina rättigheter, så svaren var varierade.

Olika förslag till utvecklingsmöjligheter nämndes i dialogerna utifrån rättighetsperspektiv. Det framkom önskemål om att ha kortare, enklare texter med större stil och bilder samt översättningar till fler språk. Förslag uttalades som att ha avsatta tider med tolkar (exempelvis arabisktalande och teckenspråk) på Malmö stads kontaktcenter och mötesplatser. I detta sammanhang uppmärksammades att ha i åtanke olika kognitiva nedsättningar eller andra funktionsvariationer, som eventuellt kan hindra en person från att kontakta kontakcenter. Andra önskemål nämndes också, som att en telefonlista med olika kontakter till myndigheter som kan delas ut via mötesplats eller annat sammanhang, i stället för hänvisning enbart till digitala kanaler.

Det uppmärksammades också att personer med hörselnedsättning behöver bli mer inkluderade kring perspektiv som har med exempelvis information, rättigheter och delaktighet att göra. Dessa personer uttrycktes ha i de äldre generationerna fått undervisning endast muntligt, vilket kan ha lett till bristande kunskap i samhällskunskap, såsom vilka rättigheter personerna har. I detta sammanhang nämndes det att digitala utvecklingen underlättar att föra in tolkfunktioner på hemsidorna, men angavs dock att det sällan sker. I dialogerna framkom också andra perspektiv kring inkludering såsom: "Hur når vi männen?" och förslag gavs kring att sprida tryckt material via bibliotek, mötesplatser och varierade sammanhang. Förslag nämndes också kring att tillämpa enklare information om färdtjänst och seniorförmåner samt tydlig märkning "Behöver du göra något?" på brev och utskick.

Fråga 2. Vilka informationskanaler använder du i vardagen för att hålla dig informerad? Vad skulle kunna förbättras?

Deltagare beskrev att de använder sig av kanaler som: malmö.se, Google, Facebook, WhatsApp, Omni, SVT, Sydsvenskan och Krisinfo. Många var positiva till kommunens tidningar, "Vi tillsammans och Spaning", och Kontaktcenter, men påpekades att detta behöver spridas brett och mer.

Många deltagare uttryckte följande förslag och åsikter:

- Stärk digital kompetens hos äldre, exempelvis anges det att DigiGuiden saknas i Malmö, frågan ställdes om den skulle kunna tillämpas.
- Större kommunal synlighet i föreningar och lokalsamhället. Alla läser inte informationsblad som kommer hem eller har möjlighet att söka sig till information aktivt. En del deltagare sa att om man inte vet om vad som sker, så kan det vara svårt att söka efter det.
- Använd referensgrupper och föreningar med flera, i syfte att exempelvis ta fram och sprida informationsmaterial på olika språk, teckenspråk och punktskrift samt för att nå fler personer. Någon deltagare nämnde att "Jobba med omslagen för att väcka intresse" och gärna mer generationsöverskridande information. Frågan ställdes om man kan nå fram till fler personer, innan pensionen startar.
- Det uppmärksammades att äldre personer med lägre språkkunskap i svenska förlitar sig mer på Facebook/WhatsApp än på kommunala kanaler. Vilket kan medföra en risk för felaktig information, särskilt vid kriser. Förslag gavs om att använda förtroendebudbärare i olika sammanhang.
- Tillämpa gärna mer kunskapstärkande information och utbildning om exempelvis bedrägeri, hälsa, rättigheter och ålderism med mera.

Fråga 3. Vilket sätt passar dig bäst när du behöver få information eller vill föra fram dina åsikter? (exempelvis digitalt, via telefon eller genom ett personligt möte.)

På träffen nämndes det att e-post och chatt fungerar bra för många. Även att personliga möten, särskilt på mötesplatser, uppskattas. Telefonkontakt och pappersutskick fungerar bra och är viktigt för den som inte är digitalt kunnig. Önskemål att få tydligare märkning på kuvert uppmärksammades, exempelvis "Viktig information – öppna direkt" samt förenkla gärna blanketter, formulär och digitala tjänster. Deltagarna ville gärna få erbjudas möjlighet att välja informationsformat, papper eller digitalt och gärna tillämpa exempelvis filmklipp med dövtolk. Det lyfts som positivt när det delas ut tryckt information på exempelvis mötesplatser och bibliotek. Förslag nämndes såsom att ha en informationstavla i matbutiker och på andra offentliga ställen, än enbart inom kommunens egna verksamheter.

Fråga 4. Är det något annat kring information och kommunikation utifrån åldersvänliga perspektiv som du tycker är viktigt att uppmärksamma och/eller behöver utvecklas?

Ett återkommande perspektiv från dialogerna var behovet av systematisk användarinvolvering. Detta handlar exempelvis om att testa budskapen i texter, tillgänglighetsanpassade utskick och digitala tjänster - innan lansering. Det lyfts fram att man bör fråga äldre personer om vad som fungerar, i stället för att gissa. Det ges också förslag kring att skapa forum och referensgrupper med personer med olika språkbakgrund, funktionsvariationer och digital kompetens. Deltagare uppmuntrade till mer dialog och sa exempelvis: "Framför allt lyssna på Malmöborna". Detta gäller särskilt kommunikation riktad till grupper som förutsätts vara "digitala", men som i praktiken har bred variation i sina behov.

Det nämndes även att det kan vara svårt att veta vilken myndighet som ansvarar för vad, för att exempelvis kunna tillgodose sina behov och rättigheter. En del deltagare ansåg att Malmö stad inte ger tillräcklig information eller att informationen inte riktigt når ut. De kunskapsstärkande perspektiven uttalades vara viktiga kring både rättigheter och en tydlig, enkel och flerspråkig information om bostadsköer, omsorg, hälsostöd, ekonomi, ålderism och kommunala tjänster. En del anges vara beroende av en enskild person som kan svenska och systemen, vilket kan skapa stor

sårbarhet också. Förslag nämndes såsom att använda AI för att förenkla, översätta och tillgängliggöra information.

I dialogerna framkom det även åsikter och förslag såsom att personal från kommunen gärna kan besöka föreningar och möta människor mer direkt, till exempel att kommunikatörer samarbetar med användare för att få verkligt mottagarperspektiv. Gällande exempelvis att skapa fler generationsmöten, så uttrycktes det viktigt att informationen och kommunikationen kring detta handlar främst om behov och intressen, inte åldern.

3.3 Delaktighet

På dialogträff 3 på Dammfrigårdens mötesplats, med tema "Delaktighet" fördes många intressanta samtal kring hur ett åldersvänligt Malmö skapas. På träffen deltog personal från hälsa- vård och omsorgsförvaltningen samt kontaktcenter i både planering och i dialogen. Följande frågor var i fokus:

- Fråga 1. Hur vill du/seniorer bidra med engagemang på olika sätt för att främja ökad delaktighet?
- Fråga 2. Vad får dig/seniorer att gå till kommunens mötesplatser och/eller andra mötesplatser?
- Fråga 3. Är det något kring delaktighet, civilsamhälle, engagemang och mötesplatser utifrån åldersvänliga perspektiv som du tycker är viktigt att uppmärksamma och/eller behöver utvecklas?

Följande text ger en sammanfattad redogörelse för dialogträffens resultat:

Fråga 1. Hur vill du/seniorer bidra med engagemang på olika sätt för att främja ökad delaktighet?

Flera deltagare nämnde att de vill ha ett bredare utbud, inte bara åldersspecifika grupper utan aktiviteter baserade på intresse. Exempelvis tyckte deltagare att (fler) schackträffar, canasta, samtal om existentiella frågor och hbtq-evenemang skulle kunna erbjudas. Det talades även om att det vore bra om aktiviteter kan ske på olika tider (dag/kväll), vilket också skulle kunna öka trygghet och delaktighet. Kulturinslag som musik och dans ansågs vara populära aktiviteter. Deltagare nämnde att det är viktigt att både kunna delta som åskådare och även som aktiv, till exempel som diskjockey eller arrangera olika aktiviteter som volontär. Aktiviteterna får gärna vara enkla att vara med på, minska gärna trösklarna och gör det roligt, kostnadsfritt/låg kostnad, entusiastiskt och lockande att prova nya intressen. Önskemål framkom om deltagande i fler sociala aktiviteter, såsom utflykter och sociala måltider till låg kostnad, vilket också nämndes viktigt för att motverka ensamhet. Badaktiviteter gavs som förslag också och ansågs betydelsefulla för hälsa och rehabilitering.

Gällande planering avseende aktiviteter och mötesplatser, ansågs det viktigt att jobba inkluderande och främja tvärsektoriell samverkan. Exempelvis uppmärksammades betydelsen kring civilsamhällets roll kring delaktighet och engagemang. Någon förening berättade att de når fram till cirka 80 kvinnor i veckan med utrikes bakgrund. I detta sammanhang nämndes vikten av att seniorers behov bör genomsyra all verksamhet, där en deltagare menade att: "Integrera arbetet mot psykisk ohälsa mot ensamhet + funktionsstödsförvaltning. Förvaltningsgränser får inte bli hinder." Det nämndes också viktigt att ha i åtanke om det saknas stolar, bänkar och belysning, så påverkar det också möjligheter för delaktighet. Lokaler måste vara tillgängliga, prisvärda och tillräckligt stora, där föreningar också kan driva och öka delaktighet och engagemang på olika sätt. Resurserna kring dessa insatser sades också vara avgörande, såsom volontärsamordning, där skapandet av engagemang och lust ansågs mycket viktigt. Andra förutsättningar för engagemang och delaktighet nämndes vara avståndet till mötesplatser, vilket kan vara ett problem särskilt om det inte finns en busshållplats i närheten.

Många deltagare uttryckte följande förslag och åsikter:

- Undvik ord som "pensionär" eller åldersetiketter. Fokusera på intressen och delaktighet snarare än ålder. Någon deltagare

nämnde som förslag att starta: "Nybörjarkurser för äldre. Aldrig vill man sluta lära sig nytt".

- Ha Malmöbon i centrum, exempelvis integrera insatser mot psykisk ohälsa och ensamhet, utan att stigmatisera. Skapa goda möjligheter att delta utifrån sin förmåga, där vissa behöver extra stöd, andra klarar sig själva.
- Skapa flexibla och fler tillgängliga mötesplatser, exempelvis med möjlighet att träffas i lokaler i bostadsområden eller privata hem, om det är långt till mötesplats.
- Deltagare lyfte fram värdet av småskaliga aktiviteter där djupare relationer kan byggas, som en deltagare sa: "Jag tror på småskalighet... stora träffar skapar inte riktiga vänskaper."

Fråga 2. Vad får dig/seniorer att gå till kommunens mötesplatser och/eller andra mötesplatser?

Vad är viktigt att ha på mötesplats och vad är bra på mötesplatser?

Flera deltagare nämnde att sociala möten, gemenskap och generationsutbyte är viktigt på en mötesplats. Några deltagare uttryckte att det ger en bra känsla av att ha varit aktiv och engagerad under dagen. Att träffas både med sin egen generation och andra generationer ansågs skapa gemenskap. Klyftan mellan yngre och äldre personer anges kunna minskas genom utbyte av erfarenheter, intressen och kunskap. Aktiviteter för barn och unga lyfts som viktiga, i syfte att exempelvis skapa trygghet och förebygga kriminalitet. Deltagare nämnde även att det är viktigt att ha i åtanke att det kan finnas olika grupper av pensionärer såsom "nya" och "äldre" pensionärer. Det ansågs på så vis avgörande att skapa trygga platser där alla känner sig välkomna och att stämningen är god. Det gavs förslag som att ha en variation av aktiviteter, inte för snäva perspektiv. Aktiviteter ska vara roliga, lockande och ge känslan av meningsfullhet. Viktigt med både kostnadsfria och låga avgiftsalternativ samt gärna mötesplatser för flerspråkiga. Ideellt engagemang nämns vara viktigt, där volontärskapet ger möjlighet att delta på egna villkor och främjar ansvarstagande och lärande. Det nämns också vikten av att ta tillvara på personalens kompetenser och intressen samt att personalen på kommunens mötesplatser anges vara väldigt bra.

Vad kan utvecklas på mötesplatser?

Utöver traditionella "runda bord"-samtal, ges förslag om att ha mer dynamiska och interaktiva möten med gäster eller föreläsare samt högtidsfester och friskvård i kombination med andra kreativa aktiviteter. Det uppmuntrades att skapa fler möjligheter för deltagare att själva initiera aktiviteter som volontär och gärna utveckla nätverksträffar för volontärerna. Någon deltagare nämnde att "Det går kanske att göra hemskick till personer 64 + om volontärskap? Göra en kampanj?". Någon annan deltagare nämnde att "Tacksam för allt som redan ordnas på mötesplatserna och denna träffen upprepas så vi kan ta med vänner som ännu inte är aktiva". Det uppmuntrades att prova fler sätt att föra samman äldre och yngre personer utifrån olika bakgrunder, exempelvis via volontärskap, gemensamma aktiviteter eller samtalsforum. Det uttalades vara svårt för vissa grupper i samhället att känna sig delaktiga. För döva och hörselskadade personer nämndes det att en teckenspråksanpassning är avgörande för delaktighet.

Många deltagare uttryckte följande förslag och åsikter:

- Skapa gärna fler aktiviteter som kombinerar socialt, lärande och motion.
- Skapa gärna flexibla mötesplatser (utan fasta lokaler) under både dag/kvällstid – exempelvis pop-up sammankomster eller att man kan ses på restauranger, caféer och parker runt i staden.
- Främja (mer) tvärsektoriell samverkan, såsom att stärka samarbetet internt inom kommunen samt med andra samhällsaktörer. På så vis främja social innovation och utvecklingsmöjligheter. Deltagare undrade exempelvis om det kan starta: "Aktivitetshus för både unga och äldre?".

Fråga 3. Är det något kring delaktighet, civilsamhälle, engagemang och mötesplatser utifrån åldersvänliga perspektiv som du tycker är viktigt att uppmärksamma och/eller behöver utvecklas?

De ekonomiska aspekterna lyftes fram som avgörande för möjligheter att vara delaktig, någon deltagare nämnde exempelvis utmaningen i att "Inte mycket kvar efter hyra." Aktiviteter som lunch på restaurang, medlemskap på gym eller kulturupplevelser kan bli för dyra för vissa äldre personer,

menade deltagarna. Förslag nämndes i detta sammanhang såsom att ha "resterande lunch till rabatterat pris", subventionerade aktiviteter och kulturupplevelser för äldre. Andra förslag som nämndes var att arrangera enkla matlagningsaktiviteter och samkväm vid måltider. Någon nämnde att det skulle kunna finnas en fixarhjälp till exempel för de som vill ha hjälp/stöd med matlagning och annat praktiskt i hemmet. Det lyftes även vikten av att kunna köpa rätt kost i olika sammanhang, som är anpassad efter olika behov, exempelvis för personer med typ 1-diabetes. Även vikten av att tillämpa förebyggande insatser och hälsopromotion var återkommande på träffen. Några deltagare gav följande förslag såsom att "Vårdcentral borde heta hälsocentral och vara mer förebyggande" samt att det behövs "Äldregym" utifrån att "Största utgifter är att hålla mig i form".

Återkommande synpunkt i dialogerna var att deltagarna: "Vill ha ett ställe där man kan umgås över generationer". Förslag om att tillämpa koncept som "klassmorfar" eller nattvandring och liknande insatser, lyftes som en möjlighet att stärka relationerna mellan gammal och ung. Det uttalades att äldre personer vill bidra med sin erfarenhet som exempelvis volontär som lär ut svenska språket. Volontärskapet ansågs måste vara lättillgängligt, pedagogiskt och motiverande. Testa gärna, menade deltagarna, "Prova på" grupper, introduktion och mentorstöd som kan hjälpa nya volontärer att våga engagera sig. Hindren i detta sammanhang nämndes kunna vara språket, rädsla för att misslyckas, osäkerhet kring egna färdigheter och ensamhet. Det nämndes också att föreningsliv och ideella organisationer behöver stöd för att skapa strukturer som håller kvar personer i engagemanget. Samverkan i detta avseende, mellan olika samhällsaktörer, kan leda till flera utvecklingsmöjligheter och lösningar framåt.

3.4 Sammanfattning

Forumet för demokrati och mänskliga rättigheter och personal från Malmö stad fick möjligheten under hösten 2025 att ta del av flera förslag och åsikter, från Malmöbor och civilsamhällesaktörer, kring hur vi tillsammans skapar ett Åldersvänligt Malmö. Det som uppmärksammades speciellt i dialogträffarna, var att fokus framåt bör utgå från individens behov, intressen och förmågor - inte personens ålder. Som en deltagare nämnde: "Glöm ålder och prata om människor". Behovet av förebyggande insatser och hälsopromotion uppmärksammades ofta på dialogträffarna, där en deltagare exempelvis uttryckte vikten av självständighet: "En åldersvänlig stad är att jag får leva som jag vill tills jag dör, så är det! ".

Tvärsektoriell samverkan och dialog var en återkommande aspekt och ansågs avgörande i att skapa både mer delaktighet, gemenskap och möta olika behov – där exempelvis KASAM (känsla av sammanhang) bör vara i fokus. Det framfördes önskemål om fler forum mellan tjänstemän, politiker och kommuninvånare. Deltagare på träffarna nämnde återkommande vikten av detta som exempelvis: "Att prata tillsammans om vilka saker kan utveckla malmö" och "Bra att politiker är med liksom tjänstefolk". Ett åldersvänligt Malmö uttrycktes vara en stad där människor kan leva ett tryggt, aktivt och värdigt liv genom hela åldrandet – oavsett bakgrund, ekonomi, hälsa, kön eller funktionsvariation. Utifrån detta nämndes att kommuninvånarens perspektiv ska därför integreras i all planering. Rättighetsperspektiv uppmärksammades också i flera dialoger, såsom att "Funktionshinder faktorer bör skrotas. Mänskliga rättigheter bör genomsyras i samtliga nämnder - alltså starkare rätt." Generationsöverskridande perspektiv och insatser ansågs av många vara en del av lösningen för att motverka ensamhet och minska klyftor mellan människor. I detta avseende ansågs det att yngre generationer borde också få möjligheten att delta i arbetet med en åldersvänlig stad. Förslagen framåt baserades i dialogerna mycket utifrån nyfikenhet, utforskande och social innovation, som en deltagare nämnde "Att vi seniorer får inspiration av hur andra städer i världen skapar en åldersvänlig stad. Att man lyssnar på seniorers idéer ... om allt från tillgänglighet till boende med en åldersblandning". På dialogträffarna uppmärksammades framförallt vikten av att alltid ha "Malmöbon i centrum" - för all verksamhet.

4. Referenser

Malmö stads arbete kring Malmöbors möjligheter för påverka och vara delaktiga i demokratiska processer: [Så kan du påverka och vara delaktig - Malmö stad](#)

Malmö stads arbete med mänskliga rättigheter: [Så jobbar vi med dina demokratiska rättigheter - Malmö stad](#)

Malmö stads arbete med Agenda 2030 och hållbarhet: [Agenda 2030 i Malmö - Malmö stad](#)

Malmö stads arbete med Forum för demokrati och mänskliga rättigheter: [Forum för demokrati och mänskliga rättigheter - Malmö stad](#)

Världshälsoorganisationens arbete med åldersvänliga städer: [About the Global Network for Age-friendly Cities and Communities - Age-Friendly World](#)

Malmö stads Befolkningsprognos: [Befolkningsprognos - Malmö stad](#)

Malmö stads arbete med Åldersvänliga städer: [Åldersvänliga städer - WHO - Malmö stad](#)